

HAPCI KIRÁLY

Lázár Ervin meséjét színpadra átdolgozta Veszprémi Ildikó

ZENE

1. jelenet	
Király	Én vagyok a legnagyobb király!
Udvarnép	Te vagy a legnagyobb király.
Király	Nem félek semmitől!
Udvarnép	Nem félsz semmitől.
Bolond	Viccesen: Csak a náthától.
Király	Csak a náthától.
Bolond	Mellette vagy előtte ül, vagy akár könyököl a trónszék karfáján. Hess, nátha!
Udvarnép	Hess, nátha! Ötször ismétlik: Ide ne gyere!
Királyné	Add ki a parancsot, felséges férjem, hogy elmehetnek!
Király	Elmehettek! Kimennek, amerről jöttek.
2. jelenet	
Első udvarhölgy (Barbara a jó kedélyű)	Jaj, olyan jó ez az új toaletted, drágám, s ez a ruha olyan finom tapintású!
Második udvarhölgy (Flóra a kényeskedő)	Ó, igen, mondtam is magamnak, eztán csakis Terézzel varratok. Gyorsabban is dolgozik, és nem is szúrt meg a próbálásnál, mint az a kétbalkezes Liza.
Első udvarhölgy	Gondolod, én is inkább Terézre bízom a csipkés-fodros nagystélyimet, amit a jövő heti udvari bálon akarok viselni?
Harmadik udvarhölgy (Dzszenifer hebrencs)	Most éri utol őket. Hallom az udvari bálról beszéltek. Csaba herceg is itt lesz, hallottátok? Vele akarom táncolni az első keringőt!
Második udvarhölgy	És te kivel varratod a kosztümödet, édesem?
Harmadik udvarhölgy	Lizával. Csakis vele. Én csak benne bízom. Olyan pompás ötletei vannak. A selyemszalagokat is úgy helyezi el a derekamra, hogy karcsúsítsanak. Talán ti nem így látjátok?
Első udvarhölgy	Dzszenifer, drágám, nincs jelentősége, csak én csipkés-fodrosat szeretnék, és annak inkább Teréz a mestere, úgy tudom. Egy nap alatt kiszabja, megvarrja, és máris mehetek próbálni.
Harmadik udvarhölgy	Liza is igen gyors kezű. Az enyémet holnapra ígérte, de sajnos holnap nem lesz időm ruhapróbára. Az udvari kutyafodrászt kell felkeresnem kicsiny pincsikém érdekében. Túlságosan lenőtt a szőre a szeme környékén, mindig rázogatója a fejcskáját, hogy kilásson. Nem nézhetem tétlenül.
Második udvarhölgy	És most hol hagytad az édest? Hogyhogy nem hoztad magaddal? Csak nem beteg?
Harmadik udvarhölgy	Ó, nem. Szimonelláéknál vendégeskedik. Neki is van egy cukorfalat pincsije, vele szeret a legjobban játszani.
Negyedik udvarhölgy (Laura a panaszkodós)	Most érkezik. Jaj, de jó, hogy megtaláltalak benneteket, kedveseim! Olyan feldúlt vagyok. Újabban már pihenni sem hagyják az embert itt a nyugati szárnyban, ahol én lakom.
Második udvarhölgy	Ó, Laurám, ne mondd, miért?
Negyedik udvarhölgy	Hát képzeljétek, Szimonelláéknál már megint akkora volt a ricsaj, hogy az szinte elviselhetetlen. Kint a kertben ül az egész család, két kutya rohangál föl

Harmadik udvarhölgy	és alá, éles hangon vakkantgatnak, Szimonella leánykái pedig ott visonganak körülöttük. Bele lehet örülni. Most az egész délutánom tönkre van téve. Egyébként hallottátok? Ma megint kitoloncolás lesz...
Első udvarhölgy	Júj, de izgalmas, látni akarom!
	Meghallják a kürtös hangját. Izgalommal nézik a kitoloncolást.
Kürtös főudvarmester	Félre az útból! Bújj el, rejtőzz, mert itt hozzuk a náthást! Félre az útból!
Első náthás (udvari fűtő)	A Kürtös mögött jön. Jaj, nekem csak füst ment az orromba, csak azért tüsszentettem! Csak a füst, csak a füst...
Első poroszló	Miért nem gondoltál előbb arra, hogy óvakodj a füsttől!
Udvari fűtő	Udvari fűtő vagyok, kegyelmezzetek! Fűtenem kellett a trónteremben, kegyelmezzetek!
Második poroszló	Nem lehet! Nem ismered a törvényt?! Hapci király birodalmában tilos a tüsszentés! A poroszlók kilökik az Első náthást balra.
	EGY MÁSODPERC SÖTÉT
3. jelenet	
ZENE	Megismétlődik a reggeli szertartás a trónteremben.
4. jelenet	
Negyedik udvarhölgy(panaszkodós)	Egyedül jön, fújja az orrát, s amikor meghallja, hogy jönnek, gyorsan a háta mögé rejtí a zsebkendőt.
Első udvarhölgy (jó kedélyű)	Ketten jönnek, a Második udvarhölgygel. Olyan kellemetlen volt, letört a cipőm sarka, ki kellett állnom a táncból, s amire visszajöttem, ő már Szimonellával táncolt. Ez a Zalán herceg is csak olyan, mint a többi. Csalódtam benne. Csaba herceg viszont kezet csókolt. Csak hát ő nem az esetem.
Második udvarhölgy(Flóra a kényeskedő)	Ó, én tegnap láttam Szimonellát, nem volt éppen derűs kedvében. A pincsijét sétáltatta, de nem beszélgetett neki, ahogy szokott, inkább mintha szipogott volna. Lehet, hogy már őt is elhagyta. De nézd csak, itt van Laura, majd ő megmondja, hiszen szomszédok, tudod!
Első udvarhölgy	Laurának mondja Üdvözöllek, édesem, nem tudod, mi történt Szimonellával? Olyan levertnek tűnik, azt mondja Flóra.
Negyedik udvarhölgy Második udvarhölgy	Nem tudom. Tegnap ki se tettem a lábam a szobámból. Nem éreztem jól magam. A fejem... Fújja az orrát. Jaj, csak nem vagy beteg, kedvesem? Kicsit hátrál tőle.
Negyedik udvarhölgy	Nem, csak a fejem... Tüsszenteni akar, de gyorsan kifújja az orrát.
Első udvarhölgy	Jaj, jaj, ne gyere közelebb, csak nem tüsszenteni akartál? Elhúzódik.
Negyedik udvarhölgy	Sírós hangon: De, azt hiszem, megfáztam. Nincs fűtés a trónteremben, mióta a fűtőt elvitték.
Második udvarhölgy	Tényleg, a fűtőt is, meg az írnokot, a kutyafodrászt, és Dénes herceget is kitoloncolták, hallottátok? Rémes.
Első udvarhölgy	Nagyot sóhajt. Így megy ez hosszú évek óta. Mindenki retteg. A mi Hapci királyunk nem kímél senkit. Talán még a poroszlókat is kitoloncoltatná az országból, ha tüsszentenének.
Második udvarhölgy	Ahogy mondod, Barbara, édesem, nincs kegyelem. Mi lesz most Laurával?
Első udvarhölgy	Szerintem vonuljon vissza a szobájába, és ne mutatkozzék.

Harmadik udvarhölgy(hebrencs)	Most érkezik. Jaj, megint hoznak valakit. Ez olyan izgalmas! Látni akarom!
Negyedik udvarhölgy	Akkor én most visszavonulok. Köszönöm, kedveseim, megértéseketek. Elmegy jobbra.
Harmadik udvarhölgy	Ez meg hová megy? Nem kíváncsi, kit visznek?
Második udvarhölgy	Ó, jobb, ha nem mutatkozik. Még észreveszik a poroszlók, hogy náthás.
Harmadik udvarhölgy	Értem. Holnap a trónteremben majd azt mondjuk, migrénje van! Jönnék!
Kürtös	Félre az útból! Bújj el, rejtőzz! Itt hozzuk a náthásokat! Félre az útból!
Második náthás (udvari szakácsnő)	Kegyelmezzetek! Én csak borsot szagoltam, azért tüsszentettem.
Első poroszló	Tudhattad volna, hogy ne szagolj borsot, buta asszony!
Szakácsnő	De hiszen én vagyok a főszakács-helyettes! S király urunk nagyon szereti a borsos ételt. Mindenbe tenni kell neki. Kegyelmezzetek!
Első poroszló	Sajnálom. Ez a törvény.
Szakácsnő	De a törvény csak a betegekre vonatkozik. Én nem vagyok beteg. Ha az volnék, nem is főzhetnék a konyhán! Én csak tüsszentettem. Sírva fakad.
Első poroszló	Éppen ez az! Hapci király birodalmában tilos a tüsszentés! Kilöki balra.
Harmadik náthás (libapásztorlány)	Én meg csak a napba néztem, mikor a fűben hevertem, azért tüsszentettem.
Második poroszló	Te meg minek heverészel?! Ha a dolgoddal törődtél volna, nem tudtál volna napba nézni!
Libapásztorlány	De hiszen libapásztor vagyok. Egész nap a király libáit őrzöm kinn a mezőn. Az a dolgom, hogy heverésszek! Kegyelmezzetek!
Második poroszló	Ne vitatkozz! Sajnálom. A törvényt be kell tartani. Ha tilos a tüsszentés, akkor tilos! Távozz! A törvény az törvény! Kilöki balra.
	EGY MÁSODPERC SÖTÉT
5. jelenet	
ZENE Megismétlődik a trónteremben a reggeli szertartás, de alig, hogy megszólal, tüsszent a király.	
Király	Óriásit tüsszent. Dermedt csend lesz. A poroszlók berontanak. Még egyet tüsszent a király. Jaj...jaj..., náthás vagyok! A poroszlók dermedten állnak.
Első udvaronc (Zalán, az ijedős)	Rémülten: Szent Habakukk, mit kell ilyenkor csinálni?
Második udvaronc (Csaba, a hivataloskodó)	Mi lesz, ha ez kiszivárogo a palota falai közül?
Harmadik udvaronc (Martin, az okoskodó)	Zártkörű tanácskozást kell tartanunk, hogy meghatározzuk, mitévők legyünk ebben a kritikus helyzetben!
Negyedik udvaronc (Géza, a borúlátó)	Igen kockázatos, mondhatnám, kétségbeejtő a helyzet, uraim!
Bolond	Az udvaroncok közé lép. Ha most itt köztársaság volna, Hapci királyt is ki kellene zsuppolni az országból!
Első udvaronc	Ijedten: Azt hiszem, távoznunk kellene mostan.
Második udvaronc	Én nem nyilatkozom. Ez semmiképpen sem szivároghat ki.
Harmadik udvaronc	Nem tudhatjuk, mi lesz a királlyal! Hozzuk meg a határozatot és távozzunk!
Negyedik udvaronc	Még mielőtt a helyzet tragikussá válna! Elmennek.
Bolond	A jó meleg ágy, az kell neki! Hasas dunnák és pocakos párnák közé kell fektetni.

Királyné	A jó meleg ágy, az kell neked, felséges férjem, hasas dunnák és pocakos párnák közt kell feküdnöd.
Poroszlók	Jajmicsináljunk? Jajmicsináljunk?.... Idegesen járkálnak jobbra, balra, katonásan.
Királyné	Unottan: Felséges férjem! Add ki a parancsot, hogy elmehetnek!
Király	Elbehettek. Hapci! Haaaaapci! Jaaj! Elmegy. A színfalak mögött hosszú fehér hálóinget és hálósipkát vesz fel. Hallani, ahogy tüsszög.
Poroszlók	Jajmicsináljunk? Jajmicsináljunk? Távozás közben is mondogatják.
Bolond	Talán küldjünk orvosért! Mindnyájan távoznak.
Kürtös	Jobbról jön. Orvosok, kuruzslók, javasasszonyok, felcserek, lecserek, doktorok, faktorok, gyerünk mind a királyi palotába, tüsszög a király!
	EGY MÁSODPERC SÖTÉT
6. jelenet	
ZENE Gyűlik az udvari nép a trónteremben, de a király helyett csak a királyné jön be.	
Királyné	Én vagyok...itt... felséges királyotok helyett, aki nem fél semmitől, csak a náthától. Miközben beszél, behallatszik a király tüsszögése. Elmehettek.
	Az udvaroncok és udvarhölgyek némán kimennek. Egy darabig a Bolond is követi őket, közben egyfolytában hallatszik kintről a tüsszögés.
Bolond	Mikor mind kimennek, balra fordul, elindul kifelé, de hátraszól: Egészségedre! Kimegy balra.
7. jelenet	
Első udvaronc	Jobbról jönnek, elöl, beszélgetnek. Mondják, hogy kénes vízben is megfürdették.
Második udvaronc	Mályvagyökér főzettel megittatták.
Harmadik udvaronc	Inhalált kamillagőzben.
Negyedik udvaronc	Iszappakolást kapott.
Első udvaronc	Kenegették galajjal. Dörzsölték urtikával.
Második udvaronc	Pirulát, tablettát, port nyeldesett.
Harmadik udvaronc	Mégse javul, nem használ semmi.
Negyedik udvaronc	Szegény király, mi lesz vele? Balra elmennek.
8. jelenet	
Király	Jobbról megjelenik hálóingben, sipkában. Fürdetés, izzasztás, dögöny! De beggyógyítadi, azt bár deb! Bajd adok én eddek a sok sarlatáddak! Haaapci! Ide bostbár csak az jöjjön, aki segítedi tud rajtab. Ha beggyógyít, száz aranyat kap, ha deb, a fejét véteteb! Hapci! Dühöngése közben megjelenik háta mögött a Bolond, ő nem veszi észre, csak amikor neki kezd beszélni.
Bolond	Jobbra kifelé szól. Ezt még a király nem veszi észre: Jobb lesz, ha szép csöndeskén, lábujjhegyen elsomfordáltok! Száz aranyotok bármikor lehet, de fejetek csak egy van! A királyhoz fordul. Ugyan már, semmiség az a kis nátha!
Király	Dühösen: Sebbiség?! Kis dátha?! Bindjárt szíjat hasítok a hátadból!
Bolond	Hallgass végig, uram! Ugye, ha egy nagy zsák kölest viszel a hátadon, és odamegy valaki hozzád, és magára vállalja a fele cipelését, megkönnyebbülsz?
Király	De bég bennyire! Bár fél zsák is elég dehéz lehet.
Bolond	De akkor jön egy másik ember, és magára vállalja a fél zsák kölesed felét,...
Király	Közbevág. Érteb bár! A végén annyi ember jön a segítségére, hogy bindenkidek csak egy szem kölest kell cipelnie. Az aztán sebbiség....De bire begyek éd ezzel a históriával, nem kölest kell dekem cipeldeb, hallod-e, hadeb dáthás vagyok, deb hallod, dáthás! HAAAPCÍÍ!

Bolond	Épp ez az! A náthádat éppen úgy szét kell osztani, mint a kölest. Most egyedül cipeled az egészset, de ha szétoosztanád alattvalóid között, mindenre egy icinke-picinke nátha jutna csak. Nem igaz?
Király	Hogy neked bennyi eszed vad! Elindul jobbra kifelé, közben mondja: Főudvarbester! Azoddal hívasd a dépebet a vásártérre! A színpalak mögött átöltözik királyi ruhába. A Bolond balra megy ki.
9. jelenet	
Kürtös főudvarmesternő	Jobbról jön. Király urunk parancsára azonnal gyülekezzen mindenki a vásártéren! Figyelem, figyelem! Gyülekezzen mindenki a vásártéren! Egészen addig mondja minden irányban, amíg megtelik a színpad a szereplőkkel.
Bolond	Kiszalad balra, visszahozza a fűtőt, a szakácsot és a libapásztort. Most aztán mindent bele! Tüsszögjete, amennyit csak birtok! De abba ne hagyjátok!
Fűtő	Dehogy merek én, hogy képzeled, te bolond!?
Szakácsnő	Bolond vagy, hogy megint kitoloncoljanak?
Libapásztorlány	A bolondját járatod te velünk!
Bolond	Na csak figyeljete!
Király	Bejön jobbról. Alattvalóim! Fontos bondanivalóm van szabotokra. Hááápcí! Hapci, hapci,hapci! Mindenfelé tüsszent, közelebb lép hozzájuk minden irányban. Az emberek ijedten néznek, nem értik az egészset.
Koldusasszony	Hirtelen eltüsszenti magát. Hááápcí! Ijedten térdre borul. Jaj, kegyelem, uram, felséges királyom, kegyelmezz árva fejemnek!
Király	Boldog arccal odalép hozzá, fölemeli, átöleli. Máris jobban vagyok! Fele dáthámat átvetted tőle!
Koldusasszony	Felderül a képe, körülnéz büszkén. Akkor nekem most királyi náthám van?! Hapci, hapci, hapci!
Király	Az bizony! Ezennel kinevezlek udvari főtüsszögnőkömmé! Udvaroncok, fényes ruhát neki!
Koldusasszony	Főtüsszögnő lettem! Ó, drága anyám, gondoltad volna, mikor a koldusmesterségre tanítottál?
Nép	A nép is elkezd tüsszögni, fokozatosan egyre többen. Egyre többen mondogatják: Királyi náthánk van, királyi náthánk van! Egymást ölelgetik, kezet ráznak.
Király	Jaj, de begkönnyebbülteb! Hapci, hapci... Örvendezve kimegy jobbra.
Első náthás(udvari fűtő)	Azt hiszem, azért jó lesz, ha befűtök mindenesetre! Hapci!
Második náthás(szakácsnő)	A konyhában gyújts be először. Készítenék egy jó libapecsenyét. Hapci!
Harmadik náthás(libapásztorlány)	No akkor mindenesetre utánanézek az ólban, megvannak-e még a libák! Hapci! Mind kimennek.
	EGY MÁSODPERC SÖTÉT
10. jelenet	
ZENE A trónteremben gyülekezik az udvari nép, ahogy szokott.	
Király	Belép jobbról, trónjához megy, megfordul, és rögtön egy nagyot tüsszent. Hapci!
Udvari nép	Hapci! Egészségedre! Mindenki tüsszent, meghajol.
	A poroszlók árgus szemekkel figyelik őket.
Király	Egészségetekre! Letotyan a trónjára. Hapci!
Udvari nép	Egészségedre! Hapci!
Első poroszló	Felkiált: Felséges királyom! Az udvari bolond nem tüsszentett!
Király	Micsoda?! Nem tüsszentettél?

Bolond	Mit tegyek? Elmúlt a náthám.
Király	Neked csak úgy ukmukfuk elmúlt a királyi náthád?!
Bolond	Hát egészen nem múlt el, csak lanyhult. Hapci!
Király	Hol a főtüsszögnök? Hívjátok ide!
Főtüsszögnök	Parancsolj velem, felséges uram!
Király	Mostantól te felelsz azért, hogy kihirdessék, kitoloncoltatom azt, aki nem veszi ki részét a náthából. Megértetted? Megértettétek?
Mindenki	Megértettük.
Királyné	Most már add ki a parancsot, felséges férjem, hogy elmehetnek.
Király	Elmehettek.
	A szokásos módon kimennek.
	EGY MÁSODPERC SÖTÉT
11. jelenet	
Kürtös	Ne bújj el, ne rejtőzz! Itt jönnek a törvény végrehajtói, a poroszlók! Gyertek, csak, gyertek és okuljatok, mi jár annak, aki nem tartja be a törvényt! Gyertek csak, gyertek!
Első poroszló	A kürtöshöz: Te már fél napja nem tüsszentettél! Hát ezért kaptad te a náthát felséges urunktól?!
Második poroszló	Hát ezért kaptad te a királyi náthát? Talán nem is vagy náthás??? Kitoloncolunk!
Kürtös	Még hogy én ne volnék náthás?! De mennyire, hogy az vagyok, hapci, hapci, hapci! Jobb lesz, ha nem is jössz ilyen közel hozzám! Hapci, hapci, hapci!
Bolond	Egészségekre!
Első poroszló	Hé, te, Bolond, ismered a törvényt?!
Bolond	Hát...hát...há...há...hápcíí! Egészségekre! (Erre mindkét poroszló tüsszent.)
Második poroszló	No, azért! Hapci! Hirtelen mindenki megáll mozdulatlanul, csak a bolond jön előre, és nevetve leül a színpad szélére.
Bolond	Jaj, de bolond országban élek! ... Nekem könnyű, én magam is Bolond vagyok. De mi van a többiekkel? ZENE

VÉGE